

Agencija za upravljanje
zaštićenim područjima
—— Podgorice ——

IZVJEŠTAJ O RADU
za
2024. GODINU

D.O.O.
"AGENCIJA ZA UPRAVLJANJE
ZAŠTIĆENIM PODRUČJIMA
GLAVNOG GRADA"
PODGORICA

IZVJEŠTAJ O RADU

za

2024. GODINU

Podgorica, mart 2025. godine

SADRŽAJ

I UVOD	4
II OSNOVNI PODACI O AUZP	4
2.1. Osnovni identifikacioni podaci	4
2.2. Oblik organizovanja	4
2.3. Osnivački akti	4
2.4. Pravno-statusna pitanja	4
2.5. Vlasnička struktura	5
2.6. Unutrašnja organizacija sa organizacionom šemom	5
2.7. Glavne djelatnosti koje obavlja i za koje je registrovana u CRPS-u	6
2.8. Organi upravljanja i rukovođenja	6
2.9. Drugi podaci specifični za AUZP	7
III KAPACITETI AUZP	7
3.1. Ljudski resursi	7
3.2. Politika zapošljavanja	7
3.3. Poslovni prostor	8
3.4. Oprema i vozni park	8
IV CILJEVI	9
V REALIZACIJA GODIŠNJEG PROGRAMA	9
VI REALIZACIJA GODIŠNJEG PROGRAMA RADA U DIJELU FINANSIJSKIH POKAZATELJA – REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA	22
VII POLITIKA ZARADA I ZAPOSŁJAVANJA	23
VIII ZADUŽENOST	24
IX REALIZACIJA PLANA JAVNIH NABAVKI	25
X POLITIKA CIJENA	26
XI OCJENA STANJA I POSTIGNUTIH REZULTATA	26

I UVOD

Pravni osnov za donošenje godišnjeg izvještaja o radu Društva sa ograničenom odgovornošću "Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada" Podgorica (u daljem tekstu AUZP), sadržan je u Odluci o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada” Podgorica (*Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi, br. 24/16 i 54/19*), Statutu Društva sa ograničenom odgovornošću „Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada” Podgorica (*Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi br. 047/21 od 31.12.2021.*) i Odluke o davanju saglasnosti na Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću "Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada" Podgorica (*Službeni list Crne Gore - Opštinski propisi br. 02-016/23-1065 od 16. oktobra 2023.*) i Uputstvu o izradi godišnjeg programa rada i izvještaja o radu (br. 01-18/23-9540 od 22.11.2023.).

Navedenim aktima propisano je da Društvo donosi godišnji izvještaj o radu, koji na prijedlog izvršnog direktora usvaja Savjet društva, i koji se uz mišljenje organa uprave koji vrši nadzor nad njegovim radom, dostavlja Gradonačelniku i Glavnom administratoru.

Saglasnost na godišnji izvještaj o radu "Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada" Podgorica daje Osnivač.

II OSNOVNI PODACI O AUZP

2.1 Osnovni identifikacioni podaci

- **Naziv:** Društvo sa ograničenom odgovornošću „Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada” Podgorica
- **Sjedište:** Bulevar revolucije 78, 81000 Podgorica
- **Osnivač:** Skupština Glavnog grada Podgorice
- **PIB:** 03106861

Napomena: Novo sjedište AUZP nalazi se u ulici Radosava Burića, u objektu Poslovne jedinice „Streljački centar – Ljubović, privrednog društva „Sportski objekti d.o.o.". U narednom periodu će se započeti procedura promjene adrese u poslovnoj dokumentaciji AUZP, u skladu sa zakonom.

2.2 Oblik organizovanja

AUZP je društvo sa ograničenom odgovornošću nastalo 21. aprila 2020. godine preimenovanjem i preregistracijom d.o.o. "Regionalni park Komovi za teritoriju Glavnog grada" Podgorica, koje je bilo registrovano u Centralnom registru privrednih subjekata Crne Gore (CRPS), 9. septembra 2016. godine.

2.3 Osnivački akti

AUZP je osnovana od strane Skupštine Glavnog grada Podgorice, Odlukom o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću „Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada” Podgorica (*"Službeni list Crne Gore – opštinski propisi", br. 24/16 i 54/19*).

Shodno članu 11b navedene Odluke, Savjet AUZP je donio Statut Društva, na koji je Skupština Glavnog grada dala saglasnost Odlukom (*"Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi"*, br. 02-16/20-139 od 24.02.2020. godine) i Odlukom o davanju saglasnosti na Statut Društva sa ograničenom odgovornošću "Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada" Podgorica (*"Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi"*, br. 047/21 od 31.12.2021. godine), te Odlukom o davanju saglasnosti na Odluku o davanju saglasnosti na Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Društva sa ograničenom odgovornošću "Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada" Podgorica (*"Službeni list Crne Gore – Opštinski propisi"*, br. 02-016/23-1065 od 16.10.2023. godine).

2.4 Pravno-statusna pitanja

AUZP je nastala transformacijom i preimenovanjem privrednog društva „Regionalni park Komovi za teritoriju Glavnog grada“ d.o.o Podgorica, kao upravljačko tijelo za sva zaštićena područja na teritoriji Glavnog grada, u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode.

Danom registracije u CRPS, AUZP samostalno istupa u pravnom prometu, zaključuje ugovore i obavlja druge pravne radnje.

AUZP odgovara za obaveze prema trećim licima cjelokupnom svojom imovinom, dok Osnivač odgovara za obaveze do visine svog uloga.

2.5 Vlasnička struktura

Osnovni kapital AUZP predstavlja:

- novčani ulog u iznosu od 1 eura i
- nenovčani ulog, koji čine pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i druga imovinska prava preuzeta od privrednog društva „Regionalni park Komovi za teritoriju Glavnog grada“ d.o.o. Podgorica.

Osnovni kapital je imovina Osnivača.

Vlasnički udio Osnivača iznosi 100 %.

2.6 Unutrašnja organizacija sa organizacionom šemom

Shodno važećem Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta (br. 820/2, od 27.10.2023.), AUZP je organizovana u tri službe, i to:

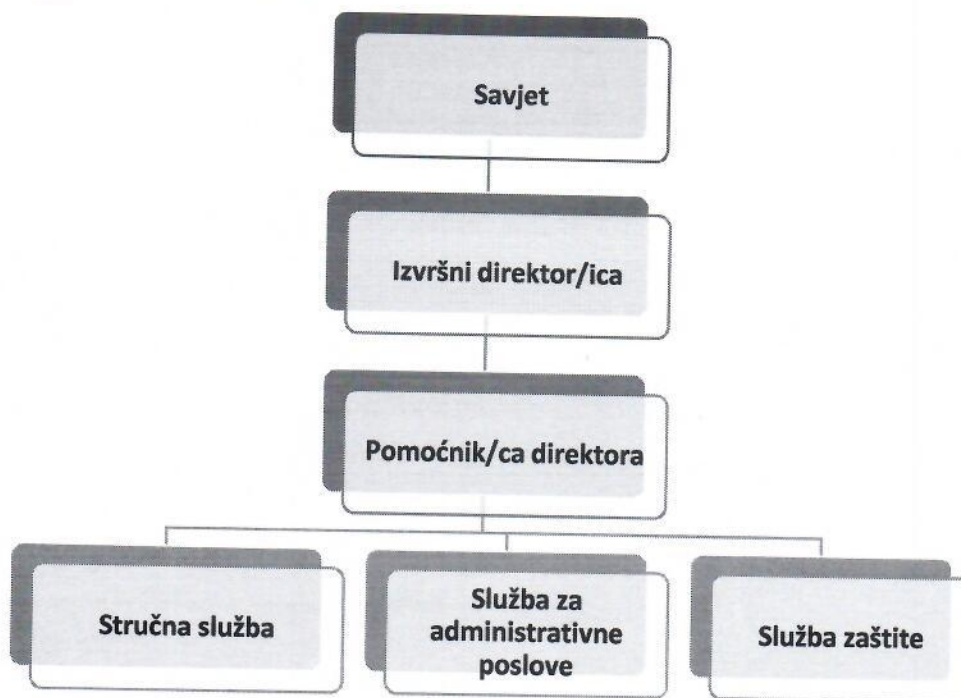
- Služba za administrativne poslove,
- Stručna služba i
- Služba zaštite.

Služba za administrativne poslove obavlja administrativne poslove za potrebe AUZP (izrada opštih akata, izrada ugovora, obračun i isplata zarada, praćenje i primjena propisa i drugo).

Stručna služba se bavi poslovima iz oblasti zaštite prirode i životne sredine, njene valorizacije i unapređenja.

Služba zaštite se bavi poslovima čuvanja i unapređenja zaštićenih područja, u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Zakonom o zaštiti lica i imovine.

Slika 1: Organizaciona šema "Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada" - Podgorica

2.7 Glavne djelatnosti koje AUZP obavlja i za koje je registrovana u CRPS-u

Osnivač je AUZP povjerio obavljanje djelatnosti upravljanja zaštićenim područjima na teritoriji Glavnog grada, koje imaju karakter djelatnosti od javnog interesa, i to:

Šifra 91.04.

- Djelatnost botaničkih i zooloških vrtova i nacionalnih parkova i
- Djelatnost nacionalnih parkova (prirodnih rezervata), uključujući zaštitu divljači.

U skladu sa članom 56 Zakona o zaštiti prirode, glavne djelatnosti AUZP (obaveze upravljača zaštićenog područja) su da:

- donese godišnji program upravljanja i akt o unutrašnjem redu;
- obezbijedi službu zaštite;
- donese finansijski plan zaštite i razvoja područja.

2.8 Organi upravljanja i rukovođenja

Organ upravljanja AUZP je Savjet Agencije, a organ rukovođenja je Izvršni direktor. Savjet AUZP se sastoji od 5 (pet) članova. Savjet AUZP punovažno zasijeda i donosi odluke većinom ukupnog broja članova Savjeta. Članovi Savjeta AUZP imenuju se na period od 4 (četiri) godine uz mogućnost ponovnog imenovanja.

Izvršni direktor je organ rukovođenja AUZP, imenuje ga Osnivač na osnovu javnog oglašavanja. Mandat Izvršnog direktora traje 4 (četiri) godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja.

2.9 Drugi podaci specifični za AUZP

AUZP upravlja zaštićenim područjima na teritoriji Glavnog grada prikazanim u Tabeli 1.

Zaštićena područja koja su u nadležnosti Glavnog grada obuhvataju ukupnu površinu od 15.937 ha, što čini oko 12% ukupne teritorije Glavnog grada.

Tabela 1: Zaštićena područja na teritoriji Glavnog grada u nadležnosti AUZP

NAZIV ZAŠTIĆENOG PODRUČJA	POVRŠINA (ha)
Park prirode "Komovi"	13.232
Park prirode "Rijeka Zeta"	2.600
Spomenik prirode "Pećina Magara"	/
Spomenik prirode "Park šuma Gorica"	105
UKUPNO	15.937

III KAPACITETI DRUŠTVA

3.1. Ljudski resursi

Na dan 31.12.2024. godine u AUZP je bilo radno angažovanih 13 (trinaest) izvršilaca na neodređeno i izvršna direktorica i pomoćnica izvršne direktorice na određeno vrijeme. Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31.12.2024. godine data je u Tabeli 2.

Tabela 2: Kvalifikaciona struktura zaposlenih na dan 31.12.2024. godine

NIVO KVALIFIKACIJA	BROJ IZVRŠILACA
VII1	9
VI	1
V	0
IV2	3
III	2
I1	0
UKUPNO:	15

3.2 Politika zapošljavanja

Važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta AUZP, predviđene su tri službe:

- Služba za administrativne poslove,
- Stručna služba i
- Služba zaštite

U Službi za administrativne poslove predviđeno je osam (8) radnih mjesta sa osam (8) izvršilaca, u Stručnoj službi četiri (4) radna mjesta sa četiri (4) izvršioca, dok su u Službi zaštite predviđena dva (2) radna mjesta sa sedam (7) izvršilaca.

3.3 Poslovni prostor

AUZP nema sopstveni poslovni prostor već je istoj ustupljen na korišćenje poslovni prostor veličine 40 m² u Bulevaru Revolucije broj 78, koji je rekonstruisan i adaptiran za potrebe AUZP. Pomenuti prostor je u formalnom vlasništvu Vlade Crne Gore koja je ustupila isti Glavnom gradu na privremeno upravljanje i korišćenje bez naknade, a za potrebe rada AUZP, na period od 5 godina.

Takođe, Glavni grad je AUZP ustupio na korišćenje poslovne prostorije površine 84 m² u okviru objekta Streljački centar "Ljubović", u ulici Radosava Burića bb, koje je AUZP adaptirao za potrebe svoje Službe zaštite.

U Streljačkom centru "Ljubović" je, pored Poslovne jedinice „Sportskih objekata“ i Službe zaštite AUZP, bila smještena Mjesna zajednica "Ljubović". Glavni grad je odlučio da preseli MZ "Ljubović" na drugu lokaciju, a da taj prostor, veličine 100 m², nakon renoviranja ustupi na korišćenje AUZP. Time su se stvorili uslovi da svi zaposleni budu na istoj lokaciji, kao i da se dobije radni prostor za zapošljavanje neophodnih kadrova. Renoviranje pomenutog prostora je finansirao Glavni grad, a radove je izvela Agencija za stanovanje Glavnog grada, i ono je završeno na samom isteku 2023. godine, te se dio zaposlenih AUZP početkom 2024. godine uselio u nove prostorije.

3.4 Oprema i vozni park

AUZP koristi tri službena vozila:

- Dacia Duster iz 2020. godine,
- Dacia Duster iz 2023. godine i
- Renault Clio iz 2016. godine.

Vozilo Lada Niva iz 2015. godine AUZP je početkom izvještajne godine vratila Glavnom gradu, tačnije Sekretarijatu za planiranje prostora i održivi razvoj, koji je bio vlasnik ovoga vozila. Naime, zbog čestih kvarova i velike potrošnje goriva njegovo dalje korišćenje je bilo nerentabilno.

Vozilo Dacia Duster iz 2020. godine je u vlasništvu Glavnog grada, ali je dato AUZP na korišćenje. Druga dva vozila AUZP je nabavila krajem 2023. godine od sredstava koja su rebalansom budžeta opredijeljena za tu svrhu i ona su u vlasništvu AUZP. Takođe, AUZP u svom vlasništvu ima i prikolicu.

IV CILJEVI

AUZP je shodno svojim nadležnostima odredila sljedeće ciljeve za realizaciju u 2024. godini:

1. Opremanje novih radnih prostorija i prijem novih radnika, u skladu sa novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
2. Postavljanje infrastrukture, obilježavanje i održavanje zaštićenih područja;

3. Fizička zaštita područja u režimu zaštite;
4. Istraživanje i praćenje ciljnih vrsta i staništa u zaštićenim područjima;
5. Implementacija aktivnosti u skladu sa Planom upravljanja za spomenik prirode „Park šuma Gorica“ čije usvajanje se očekuje u I kvartalu;
6. Definisanje prava i obaveza Agencije sa novoformiranim upravljačkim tijelom d.o.o. Parka prirode „Rijeka Zeta“;
7. Edukacija o zaštiti životne sredine i promocija zaštićenih područja;
8. Dalje uspostavljanje i formalizacija saradnje sa naučno-istraživačkim institucijama, međunarodnim organizacijama i NVO, kao i nastavak već uspostavljene saradnje;
9. Učešće u projektima za eksterno finansiranje.

V REALIZACIJA GODIŠNJEG PROGRAMA

5.1 Realizacija aktivnosti u vezi sa ciljem 4.1 Opremanje novih radnih prostorija i prijem novih radnika, u skladu sa novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;

AUZP nema sopstveni radni prostor. Tokom 2023. godine Služba zaštite i dio Stručne službe su bili smješteni u prostorijama Streljačkog centra „Ljubović“, a ostatak zaposlenih u kancelarijama u Bulevaru Revolucije 78. Oba prostora je AUZP renovirao i doveo u funkcionalno stanje sopstvenim sredstvima. Pošto nije bilo prostora za prijem novih, neophodnih kadrova, Glavni grad je angažovao Agenciju za stanovanje da renovira kancelarije Streljačkog centra „Ljubović“ u koje se početkom februara uselio dio zaposlenih AUZP.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta AUZP usvojenim 21.11.2023. predviđeno je 16 radnih mjesta sa 21 izvršiocom. Kraj 2023. godine u AUZP je bilo 8 zaposlenih. Poslovi i zadaci koje su zaposleni u AUZP, u skladu sa Programom rada za 2024. godinu, kao i Godišnjim programom upravljanja za Park prirode „Komovi“ bili u obavezi da realizuju, zahtijevali su hitno kadrovsko jačanje. Zahvaljujući novom kancelarijskom prostoru koji je AUZP opremila i dovela u funkcionalno stanje realizovana su i nova zaposlenja. Od 1.01.2024. u radni odnos na određeno vrijeme primljena je pomoćnica izvršne direktorice, a zatim, u naredna tri mjeseca: šef administrativne službe, saradnik za unapređenje i razvoj Spomenika prirode „Park šuma Gorica“, savjetnica za šumarstvo, saradnik za unapređenje i razvoj Parka prirode „Komovi“ i dva zaštitara. Svi oni su primljeni po osnovu prijave na raspisani konkurs. Ukupno je tokom prošle godine zaposleno 7 novih radnika te je do kraja 2024. godine u AUZP bilo ukupno 15 zaposlenih (13 na neodređeno i 2 na određeno vrijeme). U skladu sa važećom sistematizacijom, u AUZP ima još 6 upražnjenih radnih mjesta koja će se popuniti kad se za to stvore finansijski preduslovi.

5.2 Realizacija aktivnosti u vezi sa ciljem 4.2 Postavljanje infrastrukture, obilježavanje i održavanje zaštićenih područja;

Tokom 2024. godine, AUZP je u velikoj mjeri bila posvećena aktivnostima kojima se realizovao ovaj cilj iz godišnjeg programa rada.

Kad je u pitanju infrastruktura, AUZP se bavila, kako postavljanjem nove, tako i obnavljanjem postojeće. Najveći akcenat je stavljen na **Park prirode „Komovi“**, a razlozi za to su višestruki. Prvi je što je u pitanju ogroman prostor sa nedostatkom infrastrukture, a drugi – povezanost ciljeva iz Programa upravljanja za Park prirode „Komovi“.

„Komovi“ i ciljeva projekta „Mistični Dunav“ čiju je realizaciju AUZP otpočela 1.1.2024. godine, a odnosi se na područje oko Bukumirskog jezera, koje je dio ovoga Parka prirode. Tokom prošle godine na ovom prostoru, iz sredstava dobijenih iz budžeta Glavnoga grada, AUZP je:

- Uredila tri vidikovca (dva iznad Bukumirskog i jedan iznad Rikavačkog jezera) na kojima je postavljena po jedna klupa sa drvenom ogradom i jednom panoramskom tablom;
- Markirala dvije staze do dva od tri uređena vidikovca;
- Postavila dvadeset i pet znakova turističke saobraćajne signalizacije;
- Postavila zaštitnu ogradu na prilazu Bukumirskom jezeru u dužini od oko 70 metara;
- Uredila i proširila parking u neposrednoj blizini Bukumirskog jezera;
- Postavila dvije info table i jednu tablu sa pravilima ponašanja i obnovila foliju na velikoj informativnoj tabli u blizini Bukumirskog jezera;
- Postavila još tri klupe pored Bukumirskog jezera;
- Uredila dvije lokacije za roštilj i jednu lokaciju za loženje vatre na mjestu gdje je planirano postavljanje kampa;
- Izbetonirala podlogu za kontejner-kućicu, ozidala septičku jamu i toalet, i nabavila materijal kako bi se isti pustio u funkciju u narednom periodu;
- Nabavila dva kontejnera koja će od sljedeće ljetnje turističke sezone biti korištena kao info/pultovi – (eventualno) naplatne kućice, na prilazima Bukumirskom i Rikavačkom jezeru;

Na prostoru **Spomenika prirode „Park šuma Gorica“** AUZP je uspio da realizuje sljedeće infrastrukturne aktivnosti:

- Renoviran je pod “Zelene učionice” u Mediteranskom vrtu;
- Renovirana je platforma sa klupom iznad Mediteranskog vrta;
- Ozidano je guvno u Mediteranskom vrtu (predviđeno za održavanje koncerata na otvorenom, raznih tribina i edukativnih aktivnosti);
- Ofarbana je ograda oko Mediteranskog vrta;
- Postavljene su dvije nove table (info tabla o pticama Gorice i oglasna tabla u blizini glavne kapije);
- Osmišljen je izgled i odrađena nabavka potrebnog mobilijara za tri „edukativne staze“ koje je izradilo „Zelenilo“. Montaža istog će se realizovati u narednom periodu;
- Vršena je popravka postojećeg mobilijara;
- Od Adventističke crkve je dobijena namjenska donacija za kupovinu još pet klupa koje su postavljene na teritoriji ovog zaštićenog područja;
- Udruženje ljubitelja prirode i Gorice doniralo je tri panoramske klupe koje su postavljene na zapadnoj strani ispod vršnog platoa;
- Na inicijativu AUZP i uz odobrenje Sekretarijata za finansije i budžet i Sekretarijata za komunalne djelatnosti „Zelenilo“ je tokom prethodne godine izradilo i montiralo novih 25 klupa i 16 kanti za otpatke;

- Izvršeno je renoviranje fudbalskog igrališta koje se nalazi na vršnom platou Gorice, a u dva navrata je i popravljena ograda, jer je od siline vjetra popustila i prijetila bezbjednosti rekreativaca;
- Instalirana su dva parkinga za bicikla koja su dobijena kao donacija NLB banke a.d. Podgorica.

5.3 Realizacija aktivnosti u vezi sa ciljem 4.3 Fizička zaštita područja u režimu zaštite;

U izvještajnom periodu Služba zaštite je u kontinuitetu, u okvirima svojih nadležnosti, obavljala djelatnost zaštite u zaštićenim područjima Podgorice, u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode ("Službeni list CG", br. 54/16, 18/19, 84/24), Zakonom o zaštiti lica imovine ("Službeni list CG", br. 43/18), Pravilnikom o unutrašnjem redu i službi zaštite u zaštićenim područjima Podgorice, kao i Uputstvom o standardnim bezbjednosno-operativnim procedurama AUZP.

Poslovi kontrole i nadzora u zaštićenim područjima vršeni su svakodnevno, a nedjeljom i praznicima po potrebi, smjenskim radom, sprovođenjem preventivno patrolnih obilazaka, osmatračkih i drugih aktivnosti kojima se vršio neposredni nadzor i kontrola unutrašnjeg reda i poštovanja pravila ponašanja u zaštićenim područjima, u skladu sa potrebama i u skladu sa postojećim kapacitetima Službe zaštite.

U svakom zaštićenom području, ponaosob, postoje različite specifičnosti i određeni posebni izazovi u smislu praćenja stanja i sprovođenja mjera fizičke zaštite.

Kada je u pitanju **Spomenik prirode "Park šuma Gorica"**, veliki izazov i tokom 2024. godine predstavljalo je praćenje i kontrola građevinskih radova koji se obavljaju u zaštitnom pojasu spomenika prirode.

Tokom ljetnje sezone Služba zaštite je periodično učestvovala u akcijama košenja trave i zalivanju novoposađenih biljaka na vršnom platou, kao i iznošenju opožarene drvne mase sa opožarenih lokacija.

Nepoštovanje zabrane vožnje motocikala, kao i parkiranje neposredno ispred ulaznih kapija, predstavljalo je sporadični problem rješavan opomenama nesavjesnim vozačima ili pozivanjem Komunalne policije i Komunalne inspekcije koji su im izricali odgovarajuće kazne. Problem puštanja vlasničkih pasa bez povoca po Gorici, konstanto je bio prisutan kao i hranjenje pasa litalica, od strane posjetilaca, te su u tom smislu isti permanentno upozoravani;

Najveći izazov na ovom području se desio krajem jula 2024. godine, kada je u večernjim satima izbio požar i zahvatio sjeveroistočni dio brda, odakle se, usljed jakog sjevernog vjetra, proširio istočnom stranom, do iznad Atinske ulice. Služba zaštite AUZP je u ovoj situaciji pružila pomoć i asistenciju Službi zaštite i spasavanja Glavnog grada, a u pomoć su pritekli i zaposleni iz drugih gradskih službi, kao i stanovnici iz okolnih naselja. U danima poslije gašenja požara na tom prostoru je organizovano dežurstvo usljed potencijalne opasnosti od moguće ponovne pojave požara.

Služba zaštite je tokom prethodne godine pratila i nadgledala sve manifestacije koje su se održavale na ovom prostoru, vodeći računa da učesnici poštuju pravila koja važe za zaštićeno područje.

Kontrola stanja u **Spomeniku prirode „Pećina Magara“** vršena je jednom do dva puta sedmično. U nekoliko navrata raščišćavan je prilazni put i neposredan prilaz do pećine. Uz konsultacije eksperta za slijepe miševе, prepravljana je ulazna kapija koja je specijalno dizajnirana kako bi omogućila nesmetano kretanje slijepim miševima (zaštićene vrste koje borave u pećini), a takođe sprečavala neovlašteni ulazak u pećinu.

Aktivnosti Službe zaštite u **Parku prirode „Rijeka Zeta“**, u toku prethodne godine, takođe su bile prilično dinamične i izazovne. Ovo zaštićeno područje se obilazilo svakodnevno u više navrata.

Tokom obilazaka permanentno su se uočavale lokacije ilegalno deponovanog otpada što je redovno prijavljivljivano nadležnim organima i službama.

Ovo područje je veoma značajno za ptice i smatra se IBP (Important Bird Areas) područjem. U saradnji sa CZIP-om, praćene su bespravne aktivnosti na ovom području (postavljanje "vabilica"). U rejonu Lužnice Služba zaštite je, u nekoliko navrata, u saradnji sa CZIP-om, otkrila "vabilice" za ptice postavljene od strane nepoznatih lica.

Permanentan problem sa kojim se, u toku izvještajnog perioda, suoćavala Služba zaštite je bio gradnja objekata bez odgovarajućih dozvola nadležnih organa. U tom smislu svakodnevno su praćene aktivnosti i promjene na terenu u vezi gradnje bespravnih objekata i s tim u vezi upozoravani vlasnici parcela i objekata, te sačinjavani zapisnici o izvršenoj kontroli. Zapisnici su imali potrebnu foto dokumentaciju i podatke o lokaciji i vlasnicima parcela i takvi su prosleđivani Službi za administrativne poslove AUZP na dalje postupanje u smislu procesuiranja zahtjeva za vršenje inspekcijskog nadzora nadležnim inspekcijskim organima.

Područje **Parka prirode „Komovi“** u izvještajnom periodu Služba zaštite je redovno obilazila kada su vremenski uslovi i uslovi na putu to dozvoljavali.

Na ovom području, na nekoliko lokacija zatećena je gradnja objekata, o kojoj su Ekološkoj i Urbanistićko-građevinskoj inspekciji u više navrata upućivani zahtjevi i urgencije za vršenje inspekcijskog nadzora. Bespravna gradnja uočena je na sljedećim lokacijama: iznad Bukumirskog jezera, pored Rikavaćkog jezera, na Opasanici i na raćvanju puteva za Margaritu i Carine.

Služba zaštite je, u okvirima svojih mogućnosti i kapaciteta, u ljetnjem i jesenjem periodu pružala pomoć drugim kolegama i službama u transportu i postavljanju razlićitog mobilijara, postavljanju ograde, uređenju parkinga pored Bukumirskog jezera. Pružala je i logistiku za grupne posjete i obilaske određenih djelova ovog Parka prirode, u cilju predstavljanja prirodnih ljepota samog parka, kao i podizanja svijesti o očuvanju i zaštiti životne sredine.

U kasnom jesenjem periodu, dok su vremenski uslovi i uslovi puta bili još uvijek povoljni, Služba zaštite je, zajedno sa drugim zaposlenima iz AUZP, sprovedla nekoliko akcija čišćenja, uklanjanja i odvoženja otpada u dijelu područja PP „Komovi“.

5.4 Realizacija aktivnosti u vezi sa ciljem 4.4 Istraživanje i praćenje ciljnih vrsta i staništa u zaštićenim područjima

U okviru terenskih obilazaka Stručna služba i Služba zaštite su u cilju praćenja flore i faune obišla karakteristična staništa i lokacije u okviru Parka prirode "Komovi" (Margaritska kosa, Crna planina, Carine, Vučji potok, Širokar, Opasanica). Nalazi Stručne službe pokazuju da su određena staništa koja su evidentirana na ovim prostorima, ove godine imala znake sušenja što je posljedica očigledno klimatskih promjena. Ovo se naročito odnosilo na:

- staništa bogata borovnicom a koja su 2024. evidentno podbacila u rodu – **4060 Alpijske i borealne vrištine**
- staništa kisjelih bukovih šuma, veoma vidljiva sušenja bukve, kao i izraženo loše zdravstveno stanje smrče u većim djelovima Komova – što će predstavljati veliki problem – **9110 Acidofilne sume bukve i jele** (GO 6 i 7)
- staništa očuvanih ilirskih bukovih šuma, takođe su evidentirane velike površine osušenih stabala bukve – **91K0 ilirske bukove šume**;

Ostali habitati kao što su **6520 Planinske livade košanice**, **4090 Endemične oromediteranske ježolike vrištine**, **5130 formacije kleke (*Juniperus communis*) na vrištinama i karbonatnim travnjacima**, **6430 hidrofilne visoke zeleni** uglavnom bile zadovoljavajućeg zdravstvenog stanja. Primijećen je očigledan podmladak jele, koja se pokazala veoma otporna, posljednjih godina, na klimatske promjene.

U izvještajnom periodu Stručna služba i Služba zaštite su četrnaest puta izašli na teren u cilju provjere kamera zamki za praćenje krupnih sisara. Obilaskom terena potvrđeno da je u periodu od godinu dana otuđeno sedam kamera zamki čime se prekinuo trend dobijanja podataka o prisustvu medvjeda i vuka na nekim lokacijama u Parku. Razmotrene su potencijalne nove lokacije za kamere pa su tri kamere postavljene na novim, dok je jedna kamera ostala na lokaciji Vučji potok gdje je u prethodnom periodu zabilježeno prisustvo medvjeda.

U toku izvještajnog perioda popunjena je baza podataka za Park prirode "Komovi" sa podacima koje je AUZP dobio kroz istraživanja koja su sprovedena u okviru projekta "Uspostavljanje NATURA 2000 u Crnoj Gori".

Formirana je i popunjena je baza podataka za **SP "Park šuma Gorica"**.

Takođe, otpočeto je formiranje baze literaturnih podataka o flori i fauni, kao i karakteristikama zaštićenih područja Glavnog grada.

Stručna služba AUZP prilikom redovnih posjeta Parku primjetila je pojavu invazivnih vrsta bagrema (*Robinia pseudoacacia*) i pajasena (*Ailanthus altissima*) naročito na vršnom platou, na lokacijama gde je izbio požar 2021. godine. S tim u vezi, a u skladu sa zakonom o stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva u Crnoj Gori (Sl. List br. 18/19) o pojavi invazivnih vrsta informisali su Agenciju za zaštitu životne sredine koja je zajedno sa predstavnicima Stručne službe izašla na teren i konstatovala veliko širenje invazivnih vrsta. Pripremljeni je ekspertski Izvještaj koji je prosljeđen Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera. U skladu sa Zakonom o stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva u Crnoj Gori, Ministarstvo je formiralo Komisiju za invazivne vrste čiji zadatak je bio mapiranje invazivnih vrsta i predlaganje mjera i aktivnosti koje bi sproveo upravljač u cilju kontrole i suzbijanja ovih vrsta. Formirana Komisija za invazivne vrste do tad nije imala zahtjeva za suzbijanje invazivnih biljnih vrsta pa je tek na zahtjev AUZP, član ove komisije postao i ekspert za bilne vrste koji je dao instrukcije

za uklanjanje bagrema sa vršnog platoa. Tokom aprila mjeseca organizovane su višednevne akcije na uklanjanju invazivne biljne vrste – bagrema (Robinia pseudoacacia), sa prostora površine oko 14 000 m².

5.5 Realizacija aktivnosti u vezi sa ciljem 4.5. Implementacija aktivnosti u skladu sa Planom upravljanja za spomenik prirode „Park šuma Gorica“ čije usvajanje se očekuje u I kvartalu;

Centralna javna rasprava o Nacrtu Plana upravljanja za SP „Park šuma Gorica“ za period 2024–2029. godine održana je 9.02.2024. godine. Prije toga Sekretarijat za prostorno planiranje i održivi razvoj je u saradnji sa AUZP organizovao javnu raspravu u trajanju od 19 dana, počev od 27.01. do 13.02. Skupština Glavnog grada je usvojila Plan upravljanja SP „Park šuma Gorica“ za period od 2024–2029. godine 29.03.2024. godine. Plan upravljanja SP „Park – šuma Gorica“ sadrži razvojne smjernice, način korišćenja i upravljanja područjem, kao i smjernice za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva. Uz konsultaciju sa Sekretarijatom za prostorno planiranje i održivi razvoj, po usvajanju Plana upravljanja SP „Park šuma Gorica“ za period od 2024–2029. godine, sa zakašnjenjem iz objektivnih razloga, urađen je i Godišnji program upravljanja za SP „Park šuma Gorica“ za 2024. godinu. Takođe, u zakonskom roku (do 30.11. tekuće godine) urađen je Godišnji program upravljanja kojim su planirane aktivnosti na održavanju, unapređenju i zaštiti Park šume Gorica za 2025. godinu.

Prva akcija na uklanjanju opožarenih stabala (zaostalih od požara iz 2021. godine) organizovana je već 15. januara. U akciji su AUZP podržala gradska preduzeća „Zelenilo“ d.o.o., „Čistoća“ d.o.o., „Deponija“ d.o.o., „Putevi“ d.o.o., kao i Služba zaštite i spašavanja Glavnoga grada i zaposleni iz službi Glavnog grada. Ove aktivnosti, sa većim ili manjim intezitetom, sprovodile su se sve do kraja decembra prošle godine. U saradnji sa Savezom izviđača Crne Gore, Vojskom Crne Gore, Udruženjem ljubitelja Gorice i prirode i drugim volonterima, kao i stalnim saradnicima, „Zelenilom“, Službom zaštite i spašavanja i „Čistoćom“, Zaštitom prostora Crne Gore, AUZP je organizovao 11. maja akciju uklanjanja opožarenih stabala sa istočne padine Gorice. U navedenoj akciji, u kojoj je učestvovalo oko 300 volontera, posječeno, sakupljeno i uklonjeno je cca 130 m³ biljnog otpada.

Krajem jula u večernjim časovima na Gorici je izbio požar izazvan vatrometom. Požar se, zbog jakog vjetra, proširio nevjerovatnom brzinom. Zaposleni AUZP su ubrzo stigli na lice mjesta pomažući Službi zaštite i spašavanja, pružanjem logistike i gasišći požar uz pomoć naprtnjača. Ovaj požar je obuhvatio površinu od oko 5,5 ha. Pretežno je gorela visoka trava, ali je izgoreo i dio stabala. Taj dio požara se desio na prostoru sa kog je prethodno realizovana akcija iznošenja cca 130 kubika opožarene drvene mase i ta činjenica je u ogromnoj mjeri umanjila posljedice požara. U momentu kada se ovaj požar stavio pod kontrolu, izbio je novi požar (za koji se pretpostavlja da je podmetnut) na lokaciji iznad Atinske ulice. Prilaz vatrogasnim ekipama je bio otežan zbog parkiranih auta i zgrada sagrađenih tik uz zaštićeno područje i šumu. Drugi požar je obuhvatio prostor od oko 2,6 ha. Izgorela su pretežno mlada stabla alepskog bora koja su samonikla poslije požara iz 2014. godine.

Vrlo brzo poslije požara otpočelo se sa planiranjem, pa potom i preduzimanjem aktivnosti koje su rezultirale novoj akciji iznošenja opožarenih materijala. U saradnji sa Glavnim gradom, a uz pomoć volontera iz svih službi i gradskih preduzeća, kao i brojnih

građana – volontera, krajem oktobra je organizovana treća velika akcija iznošenja biljnog otpada sa brda Gorica tokom koje se prikupilo i sa Gorice iznijelo oko 40 m³. U ovoj akciji je učestvovalo stotinak volontera.

Ukupno, od januara do kraja decembra, tokom redovnih i vanrednih akcija iznošenja opožarenog materijala **sa Gorice se iznijelo oko 1800 kubnih metara** što se smatra za ogromni uspjeh AUZP, posebno ako se ima na umu da AUZP ne raspolaže sa tehničkim kapacitetima kao ni zaposlenima za ove poslove. Priličan broj aktivnosti je odrađen volonterski, kao rijedak pozitivan primjer takve vrste djelovanja kod nas.

U skladu sa Godišnjim programom upravljanja za **SP "Park šuma Gorica" za 2024. godinu** AUZP je uputio službi Glavnog gradskog arhitekta inicijativu za raspisivanjem konkursa za idejno rješenje rekonstrukcije vršnog platoa Gorice, koji je većim dijelom izrazito degradiran prethodnim požarima i pojavom invanzivne vrste bagrema i pajasena. Ovo je najljepši dio našeg grada, izuzetno posjećen od strane lokalnog stanovništva, domaćih i stranih turista. Zaslužuje veću pažnju i podršku svih gradskih struktura. U tom smislu su preduzeti prvi koraci: definisane su granice obuhvata, dat Projektni zadatak, izrađena geodetska podloga i taksacija dendroflora na predviđenoj lokaciji. Geodetsku podlogu je uradila geodetska firma koju je angažovala Direkcija za imovinu, a za taksaciju je bilo zaduženo "Zelenilo" d.o.o. Ovi koraci su završeni na samom kraju prethodne godine. Kada se usvoji budžet za tekuću godinu, Glavni grad bi trebalo, i to urgentno, da raspiše konkurs za izradu Projekta, a tokom godine i da se otpočne sa faznom realizacijom revitalizacije i uređenja vršnog platoa.

Na Gorici je, pored brojnih manifestacija sportskog, kulturnog i humanitarnog karaktera organizovana:

- Manifestacija "Noć punog Mjeseca" koja je naišla na veliko interesovanje naših sugrađana (preko 200 učesnika) i koja će sigurno prerasti u tradicionalnu. Ova manifestacija je organizovana u saradnji sa Turističkom organizacijom Podgorice, uz podršku Crnogorskog astronomskog društva Podgorica i Crnogorskim savezom za tehničku kulturu Politehnika;
- U saradnji sa Sekretarijatom za kulturu Podgorica i Udruženjem ljubitelja Gorice i prirode, po četvrti put su, tokom septembra dva dana zaredom, u Mediteranskom vrtu organizovane večeri klasične muzike (oko 60 posjetilaca);
- U Mediteranskom vrtu je organizovana promocija drugog izdanje knjige "Prostori zajedničkog: urbana zajednička dobra u post-jugoslovenskom regionu" ("Spaces of Commoning: Urban Commons in the ex-YU region") koja se bavi uslovima u kojima nastaju i funkcionišu urbana zajednička dobra u Srbiji, Kosovu i Crnoj Gori. Promociji je prisustvovalo 40 građana;
- Organizovano je javno predavanje i diskusija u sklopu projekta 'Tragom kamena: Otkrijmo skupa zaboravljene panorame gradskog pejzaža koje su uticaj prirode i čovjeka izbrisali iz naših sjećanja', (8. X 2024). Predavačica je bila Jovana Radević, master inženjerka arhitekture (Departman za arhitekturu i urbanizam na Fakultetu tehničkih nauka, Univerziteta u Novom Sadu). Radionici u okviru projekta prisustvovala su 22 učenika srednje građevinske škole "Marko Radević" i 4 nastavnika, a na predavanju i u diskusiji učestvovalo je oko 60 građana i građanki;
- Javna tribina o budućnosti brda Gorica i aktuelnim planovima (25. XII 2024) održana je u Zelenoj učionici Mediteranskog vrta. Prisustvovalo je 30 građana.

Na zahtjev Sekretarijata za planiranje prostora i održivi razvoj AUZP je razmotrio Nacrt izmjena i dopuna DUP "Nova Varoš 2" i dati su komentari na njega te su zajedno sa Sekretarijatom reagovali prema predlagачu.

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine je ovim povodom organizovalo sastanak na koji su osim predstavnika AUZP pozvali i Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj Glavnog grada i obrađivača Izmjena i dopuna DUP "Nova Varoš 2", kao i članove Savjeta za reviziju planskih dokumenata kako bismo se u međusobnoj komunikaciji razmotrili primjedbe na ovaj dokument. Prethodni plan je stavljen van snage upravo zbog prevelike urbanizacije u zaštitnoj zoni Spomenika prirode "Park šuma Gorica". Predočenim izmjenama i dopunama se taj problem nije riješio na najbolji način. Zaključeno je da se nacrt, prije nego što se stavi na javnu raspravu, doraditi u skladu sa primjedbama iznesenim na ovom sastanku.

Napomena: Detaljan izvještaj o realizaciji Godišnjeg programa upravljanja za SP "Park šuma Gorica" za 2024. godinu predaje se Sekretarijatu za planiranje prostora i održivi razvoj.

5.6. Realizacija aktivnosti u vezi sa ciljem 4.6 Definisanje prava i obaveza Agencije sa novoformiranim upravljačkim tijelom d.o.o. Parka prirode „Rijeka Zeta“

Skupština opštine Danilovgrad je donijela je Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću Park prirode „Rijeka Zeta“ kojom se Društvu povjerava upravljanje Parkom prirode „Rijeka Zeta“. Odluka je objavljena u "Službenom listu CG – Opštinski propisi", br. 55/2023 od 24.11.2023. godine, a stupila je na snagu 2.12.2023. Osnivači Društva su Opština Danilovgrad i Glavni Grad Podgorica. Članom 24 pomenute Odluke ovlašćuju se predsjednik Opštine Danilovgrad i gradonačelnik Glavnog grada Podgorice da u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke zaključe Ugovor o pravima i obavezama osnivača Društva sa ograničenom odgovornošću Park prirode "Rijeka Zeta". Pomenutim Ugovorom treba da se uredi odnos između AUZP i novoosnovanog Društva.

Tokom prethodne godine je održano više sastanaka ovim povodom, ali do kraja godine gorepomenuti ugovor nije potpisan.

5.7 Realizacija aktivnosti u vezi sa ciljem 4.7 Edukacija o zaštiti životne sredine i promocija zaštićenih područja

Ovu aktivnost možemo da posmatramo kroz aspekt edukacije koju su zaposleni u AUZP sprovodili na različite načine i kao dodatnu edukaciju zaposlenih u AUZP.

5.7.1. Obuke koje su sprovodili zaposleni u AUZP

- Tokom 2024. godine nastavljena je edukacija o značaju polinatora u očuvanju životne sredine započeta još 2023. godine. Stručna služba je održala dva predavanja i to u JU OŠ „Đoko Prelević“ u Ublima i JU OŠ „Šćepan Đukić“ u Lijevoj Rijeci. U okviru prezentacije predstavljena je i podijeljena publikacija "Pčele – više od meda" koju su zajednički pripremili Svjetski fond za zaštitu prirode (WWF) i AUZP. Takođe su upoznati sa značajem zaštićenih područja

Glavnog grada. Škole su odabrane jer su teritorijalno najbliže Parku prirode „Komovi“.

- Na studijskom programu Biologija, Prirodno-matematičkog fakulteta, Ana Pajević Tošić – savjetnik za zaštitu prirode, održala je prezentaciju na kojoj su predstavljena zaštićena područja Podgorice. Zainteresovani studenti su imali priliku da se upoznaju sa karakteristikama naših zaštićenih područja, kao i sa radom AUZP i planiranim aktivnostima u narednom periodu. Cilj prezentacije je bio da se studenati biologije, postdiplomaci i mladi istraživači uključe u tematska istraživanja u zaštićenim područjima Glavnog grada, kao i razmatranje potencijalnih zajedničkih istraživačkih kampova i škola u prirodi.
- O značaju zaštićenih područja i značaju očuvanja životne sredine uopšte, s posebnim osvrtom na poslove i zadatke Službe zaštite AUZP održana su predavanja učenicima JU OŠ “21. maj” Podgorica i JU OŠ “Savo Kažić” Barutana na njihov poziv i u njihovim prostorijama.
- Ostale edukativne aktivnosti su se odvijale u okviru SP “Park šuma Gorica”, kako u Zelenoj učionici (koja se nalazi u sklopu Mediteranskog vrta) tako i na prostoru čitavog parka. Tokom godine naši gosti su bila djeca iz vrtića PPJ “Pipi Duga Čarapa” i “Osmjeh”, učenici osnovnih škola JU OŠ “Marko Miljanov”, JU OŠ “Milorad Musa Burzan” i JU OŠ “Savo Pejanović” iz Podgorice, JU “Druga Osnovna škola” iz Budve, muzičke škole “Vasa Pavić”, Gimnazije “Slobodan Škerović”, kao i studenti UCG – smjer Biologija i studenti UDG – smjer Zaštita životne sredine. Ukupno, kroz 11 edukativnih posjeta oko 300 djece, učenika i studenata organizovano je posjetilo Park šumu Gorica tokom prethodne godine.

5.7.2. Obuka zaposlenih u AUZP

Zaposleni u AUZP su tokom 2024. godine učestvovali na brojnim obukama, radionicama, okruglim stolovima, konferencijama, itd. gdje su imali priliku da steknu nova znanja i iskustva. Nerijetko je neko iz AUZP bio i panelista na skupu. U nastavku slijedi pregled aktivnosti na ovom polju u izvještajnom periodu:

- Obuka za “Integrirano upravljanje u rezervatima biosfere i drugim prepoznatim područjima u Jugoistočnoj Evropi i Mediteranu”,
- Trodnevni seminar razmjene znanja na temu “Rezervati biosfere u Crnoj Gori” (GEF 7),
- “Balkan Nature Talks Conference” (petodnevna obuka o korišćenju alata za prostorno praćenje i izveštavanje (SMART),
- Saradnja sa UNESCO MAB (radionica “Sinergija između UNESCO rezervata biosfere duž rijeka u Jugoistočnoj Evropi”, održana u Torinu,
- Petodnevna studijska posjeta Sloveniji (upoznavanje sa načinom upravljanja zaštićenim područjima u Sloveniji),
- Okrugli sto “Jame i pećine Crne Gore – potencijal, upravljanje i problem očuvanja” (Spomenik prirode “Pećina Magara” kao dobar primjer konzervacijskih mjera u zaštićenom prirodnom dobru),
- Okrugli sto na temu “Da li Crnoj Gori prijeti nestašica vode?” (u organizaciji CANU),
- Okrugli sto na temu “NATURA 2000 i Crna Gora – da li smo spremni da uđemo u zajednicu evropskih država?” (u organizaciji CANU),
- Dvodnevna konferencija “Zaštićena područja Crne Gore u kontekstu EU pridruživanja”,

- Konferencija povodom predstavljanja godišnjeg izvještaja Koalicije 27,
- Global Staff Enrichment Week 2024,
- Projekat "Sliv Skadarskog jezera – prekogranični rezervat biosfere" (po dvije međunarodne i dvije nacionalne dvodnevne radionice),
- Predavanje o ekologiji medvjeda (ekspert za sisare sa kolegama iz Agencije za zaštitu životne sredine),
- Obuka za strateško planiranje,
- Obuka za LEADER program (dvodnevna obuka),
- Obuka za praćenje međunarodnih projekata,
- Radionice na temu „Iznalaženje rješenja za probleme otpada u ključnim zonama biodiverziteta“,
- Radionica „Održiva urbana mobilnost u Podgorici: izazovi i mogućnosti“,
- Projekat „Be Ready“,
- Seminar "Podgorički dijalog",
- Obuke Uprave za kadrove,
- Obuka Instituta za razvoj i istraživanja u oblasti zaštite i zdravlja na radu,
- Obuka pružanja prve pomoći.

5.7.3. Promocija

• Mediji

Tokom prethodne godine zaposleni u AUZP su imali priliku da mnogo puta preko pisanih medija, portala i TV kanala predstave svoj rad i rezultate toga rada. Novinari su bili zainteresovani za sve aspekte rada AUZP i za sva zaštićena područja. Tekstovi o AUZP su se pojavljivali u dnevnim novinama Vijesti, Dan i Pobjeda, kao i na portalima: Vijesti, Gradska TV, 24/7, Press, CDM, RTNk. U časopisu Crvenača izašao je tekst na više stranica u kojem je izvršna direktorica promovisala Park prirode "Komovi". Bilo direktnim uključenjima u jutarnje programe ili gostovanjem u različitim priložima i emisijama, AUZP se tokom prethodne godine predstavila na RTCG, Gradska TV, TV Nova, TV E, Prva TV.

Naročito interesovanje javnosti izazvale su sledeći medijski nastupi koje promovišu AUZP:

Prostor PP "Komovi" oko Bukumirskog jezera i aktivnosti AUZP bili su tema emisije "Wild beauty" koja je u više navrata reprizirana na svim kanalima RTCG (https://www.youtube.com/watch?v=plkHVLyJMo4&ab_channel=TVemisijaWildBeautyLive).

"Lokalni hodači" su snimili video o usponu na Maglič, a obišli su i vidikovce koje je AUZP uredio na prostoru PP "Komovi". Vodič im je bila izvršna direktorica AUZP (https://www.youtube.com/watch?v=o7k4RdxmQ28&t=12s&ab_channel=LokalniHoda%C4%8Di).

Ekipu Gradske RTV smo ugostili zajedno sa gimnazijalcima. Tokom šetnje od vidikovca do vidikovca snimili su epizodu emisije "Gradski vremeplov". Dio emisije je emitovan i u Dnevniku.

(https://www.youtube.com/watch?v=TI9_PrU2kM&ab_channel=GradskaRTVPodgorica)

- **Promotivne izložbe**

U okviru promotivnih aktivnosti u izvještajnom periodu organizovane su dvije izložbe na 18 panela u okviru SP „Park šuma Gorica“:

- U saradnji sa Parkovima Dinarida 10. maja otvorena je izložba „Zaštićena područja Crne Gore – dobro svih nas“ u okviru koje su prikazana sva zaštićena područja u Crnoj Gori.
- Povodom Svjetskog dana životne sredine, 5. juna, a u okviru Zelene nedjelje, AUZP, Evropska kuća i Uprava za vode otvorile su izložbu „Najljepše vode Crne Gore – Čista voda, čista umjetnost“. Ova izložba je stajala na panoima mjesec dana i onda je obnovljena izložba „Zaštićena područja Crne Gore – dobro svih nas“

- **Promocija AUZP na Podgoričkom novogodišnjem pazaru**

AUZP se odazvao akciji Turističke organizacije Podgorice koja je zakupila kućicu na Podgoričkom novogodišnjem pazaru s namjerom da se sva gradska preduzeća predstave tako što će dobiti dva dana tokom trajanja pazara kako bi mogli da prezentuju svoje preduzeće i svoje aktivnosti posjetiocima pazara.

- **Društvene mreže i web stranica**

Tokom prošle godine AUZP je bio veoma aktivan na društvenim mrežama (FB i Instagram). Osim objava o tekućim dešavanjima redovno su se objavljivali prilozi „Botanički kutak“ i „Zoološki kutak“ kroz koje su se pratioci upoznivali sa biljnim i životinjskim vrstama koje se mogu sresti u zaštićenim područjima. Značajno je unaprijeđen web sajt. Osim posebnog dijela kroz koji se promovišu aktivnosti koje se sprovode u okviru projekta „Mistični Dunav“ uveden je i odjeljak „Turističke atrakcije“ u kojima su opisana jezera, vidikovci, planinski vrhovi PP Komova, kao i Crkva Svetog Đorđa, Spomenik Partizanu borcu i Mediteranski vrt na Gorici. Opisi su dvojezični (crnogorski/engleski), a na info tablama koje je AUZP postavila tokom prethodne godine postoje QR kodovi koji vode do njih.

5.8. Realizacija aktivnosti u vezi sa ciljem 4.8 Dalje uspostavljanje i formalizacija saradnje sa naučno-istraživačkim institucijama, međunarodnim organizacijama i NVO, kao i nastavak već uspostavljene saradnje;

Tokom prethodne, kao i ranijih godina, AUZP je nastavila da uspostavlja i formalizuje saradnju sa naučno-istraživačkim institucijama, međunarodnim organizacijama i NVO. Takođe se, prethodno uspostavljena saradnja, u većini slučajeva, nastavila i produbila.

Tokom prethodne godine AUZP je potpisala Memorandum o saradnji sa:

- CANU,
- Prirodno-matematičkim fakultetom,
- Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore i
- Savezom izviđača Crne Gore.

Uspostavljena je saradnja sa:

- Upravom za vode,
- Nacionalnim parkovima,
- Upravom za zaštitu kulturnih dobara,

- Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – Direkcijom za kontrolu na terenu,
- Upravom policije – Centrom bezbjednosti Podgorica,
- Inspekcijom za šumarstvo, lovstvo i zaštitu bilja,
- NVO Lovačkim društvom Podgorice,
- NVO Rikavac.
- TO Andrijevića i
- TO Kolašin.

Nastavljena je saradnja sa:

- Agencijom za zaštitu životne sredine Crne Gore,
- Ministarstvom ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, posebno kroz projekat GEF 7 "Integrisanje biodiverziteta u sektorske politike i prakse i jačanje zaštite ključnih tačaka biodiverziteta u Crnoj Gori"
- Evropskom kućom,
- Turističkom organizacijom Podgorice,
- Parkovima Dinarida,
- NVO Greenhome,
- NVO CZIP
- NVO Biciklo.me
- Spectro Solution d.o.o.

Posebno čestu i dobru saradnju tokom 2024. godine AUZP je imala sa skoro svim sekretarijatima, službama i preduzećima koje je osnovao glavni grad, a naročito sa Zamjenikom gradonačelnika, Gradskim menadžerom, Glavnom gradskom arhitekticom, Sekretarijatom za planiranje prostora i održivi razvoj, Sekretarijatom za finansije i analizu budžeta, Sekretarijatom za komunalne poslove, Sekretarijatom za saobraćaj, Službom zaštite i spašavanja Glavnog grada, Službom za podršku poljoprivrede i ruralnom razvoju, Agencijom za stanovanje, Zelenilom, Čistoćom, Deponijom i Putevima.

5.9. Realizacija aktivnosti u vezi sa ciljem 4.9. Učešće u projektima za eksterno finansiranje.

U decembru 2023. godine je stigla potvrda da je projekat ***Green and Mystical Danube Story Telling*** – Transnacionalna valorizacija prirodnih i nematerijalnog kulturnog naslijeđa za društveno-ekonomski razvoj ruralnih područja u Podunavlju (Akronim projekta je „MYSTICAL DANUBE“), u okviru Interreg Programa Dunavskog regiona, u kojem je AUZP jedan od partnera, prošao selekciju. Realizacija projekta je otpočeta 1. januara 2024. godine, a trajaće 30 mjeseci. Budžet projekta koji se odnosi na AUZP je 174,780.00 eura. Od pomenutog iznosa sredstva Interreg-a koja su dodijeljena AUZP iznose 139,824.00 eura, dok je kontribucija AUZP 34,956.00 eura.

AUZP je jedan od 10 partnera iz 9 zemalja Dunavskog regiona koliko ih učestvuje u projektu. Vodeći partner je Agencija za ruralni razvoj Zadarske županije (AGRA) iz Zadra, a osim njih partneri na projektu su iz Srbije, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Mađarske, Slovačke i Rumunije.

Glavni cilj projekta je međunarodna valorizacija prirodnog i nematerijalnog kulturnog naslijeđa sa ciljem društveno-ekonomskog razvoja ruralnih područja Podunavlja. Takođe, cilj projekta je i da se afirmišu manje poznate, ali ne i manje privlačne turističke destinacije koje će uvesti šira publika u svijet prirodnog i kulturnog naslijeđa.

mitove iz ruralnih područja. Lokacija koju je AUZP nominovala i zahvaljujući kojoj je i postala dio ovog projekta, je Bukumirsko jezero sa okolinom, koje je dio zaštićenog područja Park prirode „Komovi“.

Kroz projekat "Mistične priče Dunavske zelene rute" AUZP je ostvario dobru saradnju sa Gimnazijom "Slobodan Škerović" čiji je video o Bukumirskom jezeru dobio međunarodnu nagradu, a koji je prezentovan i kroz projekat. Za 14 učenika i profesora Gimnazije, AUZP je organizovao jednodnevni izlet kroz Park prirode "Komovi". Obišli su vidikovce iznad Bukumirskog i Rikavačkog jezera koje je AUZP uradila u prethodnom periodu. Pored Bukumirskog jezera je postavljena tabla sa legendom o Bukumirskom jezeru koja je ilustrovana crtežima gimnazijalaca, autora videa o ovoj legendi.

AUZP, u cilju implementacije projekta "Mističnu Dunav", sprovodi aktivnosti na pripremi dokumenata: Plan komunikacije i uključenosti (CIP), Alat za brzu procjenu turizma (rTAT), SWOT analiza za identifikaciju prirodnog i nematerijalnog kulturnog nasljeđa ovog područja i pomoći lokalnim zajednicama u prepoznavanju barijera i mogućnosti, sukoba i socioekonomskih pitanja za stvaranje novih turističkih proizvoda i usluga.

Do kraja realizacije ovoga projekta na prostoru oko Bukumirskog jezera treba da se izgradi guvno, kućica koja bi služila za odlaganje opreme i infopult, kao i nadstrešica sa solarnim panelom. Takođe će AUZP dobiti i vrijednu opremu. Uradiće se interaktivna mapa svih deset tačaka iz zemalja učesnica koja će se promovisati na najvećem sajmu aktivnog turizma koji će se održati u Minhenu naredne godine.

VI REALIZACIJA GODIŠNJEG PROGRAMA RADA U DIJELU FINANSIJSKIH POKAZATELJA – REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA

ANALIZA PRIHODA

Tabela 3: Prihodi

	Klasa	ELEMENTI	Plan za 2024.god.	Ostvareno 2024.god.	Realizacija budžeta (uračunat PDV)
	6	POSLOVNI PRIHODI (1.)	368.000,00	378.758,54	
1.	61	Prihodi za osnovne djelatnosti	68.000,00	75.324,97	
1.a		Prihodi iz budžeta Glavnog grada - Investiciono održavanje	1.000,00	0,00	0,00
1.b		Prihodi iz Budžeta Glavnog grada – Izdaci za opremu	17.000,00	13.644,26	16.509,55
1.c		Prihodi iz Budžeta Glavnog grada – Izdaci za lokalnu infrastrukturu	50.000,00	37.644,21	45.549,49
1.d		Prihodi iz Budžeta Glavnog grada – Intervencije u komunalnoj privredi	0,00	2.190,00	2.649,90
1.e		Ostali prihodi	0,00	21.846,50	
2.	64	Prihodi od donacija	300.000,00	303.400,00	
		Prihod iz Budžeta Glavnog grada – javna funkcija	300.000,00	300.000,00	300.000,00
		Prihodi od ostalih donacija	0,00	3.400,00	
3.	66	Ostali finansijski prihodi	0,00	33,57	

U 2024. godini za nabavku opreme u okviru realizacije programskih aktivnosti ostvaren je prihod iz budžeta Glavnog grada u iznosu od 13.645,31 eura.

Za stavku Izdaci za lokalnu infrastrukturu u okviru realizacije programskih aktivnosti ostvaren je prihod od 37.644,21 euro, dok je sa stavke Intervencije u komunalnoj privredi ostvaren prihod od 2.190,00 eura.

Kroz projekat „Mistični Dunav“ ostvaren je prihod od 21.846,50 eura.

Odlukom o budžetu Glavnog grada Podgorica za 2024. godinu predviđeno je obavljanje poslova iz domena javne funkcije u vrijednosti od 300.000,00 eura, a sredstva za ove namjene su realizovana u potpunosti.

Ostvareni su prihodi od donacija od drugih ustanova u ukupnom iznosu od 3.400,00 eura.

Takođe, ostvaren je prihod u iznosu od 33,57 eura po osnovu smanjenja obaveza.

Važno je napomenuti da je kada se izuzme javna funkcija (koja je realizovana u potpunosti) od preostalih 68.000,00 eura opredijeljenih Odlukom o Budžetu Glavnog grada realizovano 64.780,94 eura odnosno 95,26 % programskih aktivnosti.

ANALIZA RASHODA

Tabela 4: Rashodi

	Klas a	ELEMENTI	Plan za 2024.god.	Ostvareno 2024.god.
	5	POSLOVNI RASHODI (1.+2.+3.+4.)	360.600,0 0	357.848,4 3
1.	52	Troškovi zarada, naknada i drugih ličnih primanja	259.600,0 0	272.395,5 9
1. a		Troškovi zarada, naknada zarada i drugih ličnih primanja	250.000,0 0	262.795,5 9
1.c		Troškovi naknada članovima Savjeta (Upravni odbor)	9.600,00	9.600,00
2.	51	Troškovi materijala	21.000,00	17.290,68
2. a		Troškovi režija, kancelarijskog materijala i opreme i sl.	18.000,00	13.293,63
2. b		Troškovi goriva	3.000,00	3.997,05
3.	53 i 55	Troškovi opremanja kancelarija i službi i realizacije programskih aktivnosti	71.000,00	60.953,51
4.	54	Troškovi amortizacije	9.000,00	7.037,12
5.	56	Ostali troškovi	0,00	171,53

U 2024. godini troškovi alata, inventara, kancelarijskog materijala i utrošene električne energije su iznosili 13.293,63 eura dok su troškovi goriva iznosili 3.997,05 eura.

Troškovi zarada i drugih ličnih primanja koji podrazumijevaju i poreze i doprinose su iznosili 272.395,59 eura, a obuhvataju pored zarada i troškove naknada članovima Savjeta Agencije.

Od planiranih troškova za nabavku usluga za programske aktivnosti u ukupnom iznosu od 71.000,00 eura realizovani su troškovi u iznosu od 60.953,51 eura. Ovi troškovi se odnose na troškove PTT usluga, održavanje osnovnih sredstava, troškove ostalih usluga, bankarske usluge, troškove reprezentacije, troškove članarina poslovnim

Pravni poslovi		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
O D	I Služba za administrativne poslove	4	4	-	-	-	-	-	-	-	4
	II Stručna služba	3	3	-	-	-	-	-	-	-	3
	III Služba zaštite	6	1	-	3	-	2	-	-	-	6
	Ukupno (I-III)	13	8	-	3	-	2	-	-	-	13
Održavanje											
Dopunska djelatnost		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Logistički poslovi		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO		15	10	-	3	-	2				15

U tabeli br. 7 u kolonama 1 i 2 je prikazana postojeća struktura zaposlenih po godinama starosti i godinama staža. Stanje je dato na dan 31. decembar 2024. godine.

Tabela 7: Postojeća struktura zaposlenih po godinama starosti i godinama staža

VRSTA POSLA	GODINE STAROSTI						GODINE STAŽA					
	18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	Preko 65	do 5	6-10	11-15	16-25	26-35	Preko 35
Upravljačko-rukovodstveni poslovi	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-
Administrativno-tehnički poslovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijsko-računovodstveni poslovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pravni poslovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Osnovna djelatnost (OD)	-	4	3	6	-	-	3	4	-	5	3	-
Održavanje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dopunska djelatnost	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Logistički poslovi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UKUPNO	-	4	3	7	1	-	3	4	-	5	3	-

VIII ZADUŽENOST

Pasivu bilansa stanja Agencije za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada d.o.o. na kraju 2024.god. čini:

• A - Kapital – koji čine:	
1. Neraspoređena dobit	99.710,00 eura;
• C - Odložene poreske obaveze	1.110,00 eura;
• E - kratkoročne obaveze i rezervisanja	3.232,00 eura.
Ukupno.....	104.052,00 eura

Pasivu bilansa stanja AUZP čine Neraspoređena dobit, odložene poreske obaveze, obaveza za porez na dobit koja je konstatovana izradom finansijskih izvještaja i obaveze prema dobavljačima.

Sve obaveze na dan 31.12.2024. godine, osim poreza na dobit koji treba da bude usvojen kroz ovaj izvjestaj, Društvo je izmirilo u 2025. godini.

Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Glavnog grada d.o.o. Podgorica na kraju 2024. godine nije kreditno zadužena.

IX REALIZACIJA PLANA JAVNIH NABAVKI

U postupcima javnih nabavki za 2024. godinu, koje su bile isključivo jednostavne nabavke, utrošena su sredstva u iznosu od 105.421,34€, sa gotovo 100% realizacijom planiranih predmeta.

Za nabavke infrastrukture u zaštićenim područjima, kao i opreme i materijala utrošena su sredstva u iznosu od preko 50.000,00 €, od čega izdvajamo nabavke:

- * dvije kontrolne kućice na ulazima u PP Komovi 10.900€,
- * izrade i montaža signalizacije i putokaza u PP Komovi 8.318€,
- * zidanje guvna od klesanog kamena u SP Gorica 4.840€,
- * kamere za praćenje divljači u zaštićenim područjima 992€,
- * računara i računarske opreme 3.758 €,
- * namještaja za nove kancelarije 3.758€,
- * izrade i postavljanje infrastrukture za tri vidikovca u zaštićenim područjima 2.317€,
- * izrade kapija za zaštićena područja 871 €,
- * izrade toaleta na Bukumirskom jezeru 1566€,
- * za radove i usluge neophodne za izradu ograde na prilazu jezeru, uređenja parkinga, betoniranja podloge za kućicu, zidanje toaleta, dvije jame, dva mjesta za roštilj i ložišta pored Bukumirskog jezera 9.328€,
- * izrade tehničke dokumentacije glavnog projekta turističke signalizacije za PP Komovi 726€,
- * građevinskog materijala 1.221€,
- * ožičavanje službenih prostorija 1.255€,
- * brendiranje službenih vozila 858 €,
- * popravke platforme iznad Mediteranskog vrta i obnove Zelene učionice 1.860€,
- * izradu i dizajn info tabli i promo materijala 2.347 €,
- * izradu i postavljanje mobilijara za "edukativne staze" u SP Gorica 3.127 €,
- * sadnica za zaštićena područja 1.800 €,
- * uniformi 834€.

Ostala sredstva utrošena su za robe i usluge neophodne za redovno funkcionisanje društva i Službe zaštite od čega izdvajamo nabavke: goriva 4.836,43€, održavanja kancelarijskog prostora 4.131 €, telekomunikacione i internet usluge 1.848€, telefonske usluge 1.238€, vođenje poslova zaštite na radu 1.673, kancelarijskog materijala 800€, radne odjeće i opreme 3.917€.

AIZP je u skladu sa zakonom i na vrijeme sve javne nabavke uredno objavila na portalu crnogorskog elektronskog sistema javnih nabavki Direktorata za politiku javnih nabavki ministarstva finansija.

AUZP je bila predmet redovne kontrole postupaka javnih nabavki od strane Inspekcije za kontrolu postupaka javnih nabavki kojom prilikom je utvrđeno da AUZP sprovodi nabavke u skladu sa zakonom i da nema nepravilnosti.

X POLITIKA CIJENA

U toku 2024. godine Agencija je nabavila kućice koje treba da se postave u Parku prirode "Komovi" - na prilazu Bukumirskom jezeru, kao i na Širokaru, na prilazu Rikavačkom jezeru. Postavljanjem kućica i zapošljavanjem osoba koja bi u njoj radile stvorili bi se uslovi za naplatu ulaznica. Kako bi na adekvatan način analizirali sve moguće naknade koje omogućava Zakon o zaštiti prirode ("Službeni list CG", br. 54/16, 18/19, 84/24), potencijali parka, visina i način obračuna i plaćanja mogućih identifikovanih naknada i njihovi potencijalni pozitivni ili negativni efekti na razvoj parka neophodno je angažovanje eksperta ekonomske struke.

XI OCJENA STANJA I POSTIGNUTIH REZULTATA

Tokom 2024. godine, zahvaljujući novom kancelarijskom prostoru koji je pristojno opremljen, dodatnoj kompjuterskoj i drugoj opremi, uslovi za rad zaposlenih u AUZP su podignuti na viši nivo. Zahvaljujući prostornom proširenju i većem iznosu "javne funkcije" AUZP je dobio mogućnost da kadrovski ojača, što je bio preduslov za dalji rad.

Na samom isteku 2023. godine AUZP je od sredstava dobijenih rebalansom budžeta nabavila vozilo *Dacia Duster 4x4* sa čime je poboljšan rad Službe zaštite tokom prethodne godine. Zaposlena su još dva zaštitara što je omogućilo bolju organizaciju posla i rasporeda radnog vremena Službe zaštite (rad u dvije smjene i subotom, a povremeno i po potrebi i nedjeljom i praznicima).

Zaposlenjem šumarskog inženjera na poziciji savjetnika za šumarstvo kadrovski je ojačana i Stručna služba. U Službi za administrativne poslove zapošljeni su: šef službe (pravnik), saradnik za razvoj i unapređenje PP „Komovi“ i saradnik za razvoj i unapređenje SP "Park šuma Gorica". Svi oni su opravdali razloge zbog kojih su postali dio tima AUZP i dali su veliki radni doprinos tokom prethodne kalendarske godine.

Tokom izvještajne godine usvojen je Plan upravljanja za SP "Park šuma Gorica" za period 2024–2029. godine, na osnovu kojeg je urađen Godišnji program rada za SP "Park šuma Gorica" za 2024. godinu. AUZP je uspostavio i brojne procedure u radu. Donešen je niz nedostajućih akata neophodnih za uspješno funkcionisanje preduzeća. Između ostalog usvojeni su: Etički kodeks, Knjiga procedura, Lista kategorija registratorske građe AUZP i drugo.

Institut za zaštitu na radu je uradio Akt o procjeni rizika za AUZP. AUZP je dao prijedloge za Strateški plan Podgorice 2025-2030. godine.

U decembru 2022. godine, pokrenut je parnični postupak od strane tužilje Milanke Simovic protiv AUZP. Tužilja je nominalno bila nosilac funkcije Izvršnog direktora novoosnovanog preduzeća "Regionalni park Komovi za teritoriju Glavnog grada" doo, koja je formalni prethodnik AUZP, ali je istovremeno bila zaposlena u Glavnom gradu na mjestu savjetnice Gradonačelnika, gdje je primala punu platu. Tužilja je na osnovu neisplaćenih zarada tražila iznos od 73.719,86 eura, dok je na osnovu Nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke, Nemanje Dragovića, visina štete za tužilju, po osnovu neisplaćenih zarada sa pripadajućom kamatom, određen iznos od 94.005.000

Osnovni Sud je odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan, nakon čega je tužilja podnijela žalbu drugostepenom sudu.

Svako od četiri područja kojima AUZP upravlja ima određene specifičnosti pa je i obim i način angažovanja zaposlenih za svaki od njih različit.

Tokom prethodnog perioda, kada je u pitanju **Spomenik prirode "Pećina Magara"**, tokom izvještajnog perioda Služba zaštite je redovno obilazila i raskrčivala put do nje. U više navrata su se prilagođavala ulazna vrata (izrađena po instrukcijama eksperta za slijepe miševе) zbog neovlašćenih ulazaka. Jednom prilikom je otuđena kamera-zamka kojom se pratilo kretanje slijepih miševa koji borave u pećini, dok je drugom prilikom odnešena samo kartica kamere. Tokom prethodne godine Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj je pokrenuo postupak oko izrade Studije revizije za ovo zaštićeno područje.

Spomenik prirode "Park šuma Gorica" je zbog značaja koji ima, ne samo za sve stanovnike Podgorice, već i za sve one koji posjete naš grad, predstavljao najveći izazov u radu zaposlenih. Ovaj dio grada je dugo vremena bio prilično zanemarivan, a takođe i u velikoj mjeri devastiran, što požarima, što izgradnjom stambenih objekata uz samu granicu zaštićenog područja. Prije i iznad svega, najveći izazov, ne samo za zaposlene u AUZP, nego i Glavnom gradu u cjelosti, je da se Gorica sačuva od požara tokom ljetnje sezone. I pored značajnog truda koji se ulaže u pripremu požarne sezone od strane AUZP, Službe zaštite i spašavanja, Zelenila, Čistoće i drugih, nemar ili loša namjera pojedinih naših sugrađana, potpomognuti izuzetno visokim temperaturama, dugotrajnim sušama i jakim ljetnjim vjetrovima nerijetko dovode do pojave požara koji se teško kontrolišu i gase. Program firme "Spectro Solution" koji dojavljuje pojavu dima i time pomaže u ranoj detekciji požara treba značajno da se unaprijedi kako bi bio funkcionalan i noću, jer za sad njegov rad ima efekte samo tokom dnevne svjetlosti. Takođe, kamere su nedovoljno kvalitetne i dosta udaljene od Gorice. Unapređenje rane detekcije požara treba da bude prioritet u narednom periodu.

Kada se govori o Gorici najčešće pominjana riječ je "pošumljavanje". Stručnjaci šumarske struke smatraju da Gorica treba da se "oslobodi" od biljnog otpada (što opožarenih stabala, što onih koji padnu usljed dostizanja biološke starosti). Na taj način se omogućava samorevitalizacija brda. Svjedoci smo da se to dešava, i da bi Gorica ubrzo bila zadovoljavajuće pošumljena kad ne bi bilo novih požara. Biljke koje same niknu su mnogo otpornije, a novi zasadi bi morali tokom čitavog ljeta da se zalivaju, što je nemoguće bez razvedene mreže za to namijenjene. Još jedna činjenica je veoma značajna u ovom kontekstu, a to je da na Gorici postoje staništa koja treba takva i da ostanu jer su prepoznata "Natura 2000" staništa, a to su istočno submediteranski suvi travnjaci. Takođe, s obzirom na brojne aktivnosti ambijentalne higijene koje na Gorici treba da se preduzimaju tokom godine, a kako AUZP nema ni mehanizaciju ni zaposlene za te svrhe, potrebno je značajno unaprijediti i precizirati način saradnje sa gradskim firmama koji za to imaju kapacitete, prije svega sa Zelenilom.

Krajem prethodne godine otpočete su radnje koje bi omogućile da se raspiše konkurs za izradu revitalizacije vršnog platoa Gorice. Tokom ove godine bi trebao da se uradi projekat i da se otpočne sa njegovom faznom realizacijom. Vršni plato je izuzetno devastiran tokom požara iz 2021. godine. Stradao je veliki broj borova pinjola, reprezentativnih stabala koja su posađena krajem 19. vijeka, kao prva stabla na brdu Gorica. Šuma bora pinjola je značajno prorijeđena pa su pojedinačna stabla sklonija padu usljed jakih vjetrova čija je jačina ovdje mnogo veća nego u drugim djelovima grada. Veliku površinu vršnog platoa je "osvojio" invazivni bagrem za čije iskorjenjivanje treba sprovoditi drastične mjere tokom niza godina. Takođe, građani na

ovom prostoru treba da dobiju teretanu na otvorenom, djeca "zelenu učionicu" i td. Sve ovo treba da obuhvati projekat do kojeg treba da se dođe kroz konkurs, uz finansiranje od strane Glavnog grada. Ova aktivnost je prioritetna i veoma značajna ne samo za AUZP, već i za glavni grad, ali značajno nadmašuje naše kapacitete u svakom smislu. AUZP očekuje snažnu podršku svih relevantnih činilaca Glavnog grada jer bi revitalizacija vršnog platoa u skladu sa već urađenim Projektnim zadatkom bio jedan od projekata koji bi podržao najveći broj naših sugrađana.

S obzirom na to da još uvijek nije osnovano preduzeće **Park prirode "Rijeka Zeta"** Danilovgrad, i da još uvijek ne postoji Plan upravljanja za ovo zaštićeno područje, AUZP na ovom prostoru pretežno djeluje preko Službe zaštite. Zaposleni u toj službi (rendžeri) tokom čitave godine, tokom dva dnevna obilaska, uočavaju različite nepravilnosti i na njih reaguju. Najčešća nepravilnost na ovom prostoru je gradnja bez odgovarajuće dokumentacije. Osim toga bilo je i pojave devastacije zemljišta, kao i nelegalnog odlaganja otpada. Tokom prethodne godine Šef službe za administrativno-pravne poslove je, uz zapisnik i foto dokumentaciju sa lica mjesta koju dostavljaju rendžeri, uputio 27 prijava Ekološkoj inspekciji (uz 13 urgencija) i 17 prijava Urbanističko-građevinskoj inspekciji (uz 14 urgencija). I pored toga, divlja gradnja na ovom prostoru se nastavlja.

Dio **Parka prirode "Komovi"** koji teritorijalno pripada Podgorici, a za koji je nadležna AUZP, je izuzetno zahtjevan po više kriterijuma. Prije svega zbog udaljenosti od sjedišta firme, a onda i zbog veličine. Radi se o prostoru od 13.232 ha. Nad dijelom parka koji je pod šumom nadležnost ima Uprava za šume. I pored brojnih pokušaja da sa njima uspostavimo bližu saradnju tokom izvještajne godine u tome nismo uspjeli. Tokom 2024. godine AUZP je na prostoru parka bila mnogo prisutnija nego što je to bio slučaj u prethodnom periodu. Na tom prostoru živi vrlo mali broj stalnih stanovnika, a i broj onih koji tamo borave tokom ljetnjeg perioda smanjuje se iz godine u godinu. Zato je najveći izazov da se pronađe neko ko bi u ljetnjem periodu bio sezonski "čuvar prirode". Tokom prethodne godine AUZP je u tome uspio. Zadatak "čuvara prirode" je bio da smanji negativne uticaje posjetilaca na prostor oko Bukumirskog jezera (smeće, ulazak motornim vozilima do jezera i td.). Još veći izazov je bio da se nađe građevinska firma koja je odradila brojne infrastrukturne radove na prostoru oko jezera. Nadzor i veliku logističku pomoć je pružila kompletna Služba zaštite na čelu sa šefom službe. Dio mobilijara je uradilo "Zelenilo". Ni oni ne bi uspjeli da ga dopreme i montiraju bez logističke podrške većine zaposlenih AUZP. Upravo zahvaljujući dodatnom angažmanu zaposlenih i radom vikendima uspjeli smo da procenat realizacije budžetom predviđenih sredstava za lokalnu infrastrukturu bude preko 90%. Po završetku turističke sezone zaposleni u AUZP su sproveli dvije velike akcije skupljanja smeća na prostoru parka. Cilj je da podizanjem svijesti povremenih stanovnika i posjetilaca ovoga prostora potreba za ovakvim akcijama u budućnosti prestane, ali dok ne nastupe ta vremena zaposleni u AUZP će sprovoditi ovakve akcije.

Uz sve navedeno, dio zaposlenih AUZP je angažovan i oko realizacije obaveza koje proizilaze iz projekta *"Green and Mystical Danube Story Telling" – Transnacionalna valorizacija prirodnih i nematerijalnog kulturnog naslijeđa za društveno-ekonomske razvoj ruralnih područja u Podunavlju*, o čemu je već bilo riječi.

Sve u svemu, zaposleni u AUZP su tokom prethodne godine pokazali veliku predanost i posvećenost izvršavanju svojih obaveza i zadataka. Osim toga, kao što je i navedeno, često su pojedine poslove obavljali volonterski i van radnog vremena (akcije na uklanjanju biljnog otpada na Gorici, gašenje požara, osmatranje Gorice tokom požarne

sezone, zalivanje mladih biljaka na Gorici, skupljanje smeća u PP „Komovi“ i u dijelu PP „Rijeka Zeta“, pošumljavanje Male Gorice i td). Na ovaj način su pokazali da su istinski ljubitelji prirode i da su zapošljeni na pravom mjestu.

Br. 01-77/25-272
Podgorica, 25.03.2025.

Izvršna direktorica

Jasna Gajević